Ч. 213 (10.890). Львів, неділя 26. вересня 1926. Ryczałt opłacono gotówką. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11–12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Уряд подався до димісії.

Заява недовіря для мін. Суйковського і Млодзяновського ухвалена. — Прийняття буджету в другому і третьому читанні.

Варшава, 25. вересня 1926.

Вчора велася в соймі від 10. год. ранку буджетова дискусія. Ситуація така, що з уваги на ріжні внески, як і на внесення уряду поодинокі клюби голосуватимуть залежно від своїх політичних поглядів тільки за одним з тих внесків. Тому всі вони можуть статися внесками меншости, не виключаючи внесення уряду. В 6. год. вечером ще не було відомо, яка буде доля бmedian. провізорії.

Засідання вчорашнього дня зачалося промовою пос. Морачевського (ППС), який заявив, що його клюб не має довіря ні до міністра скарбу, ні до міністра торговлі, але всеж таки буде голосувати за буджетовою провізорією, бо це, мовляв, державна конечність. По нім говорив пос. Бітнер (ХД), зазначуючи, що його партія є опозиційна і не має довіря до уряду, але голосуватиме теж за бюдж. провізорією в стилізації уряду. Свого внесення на уділення недовіря мін. Суйковському і Млодзяновському клюб бесідника не бере назад.

Після того промовляли: пос. Бирка (Пяст), що критикував діяльність міністра внутр. справ і пос. Дембський (Строн. Хлопске), що піддержував зголошений перед феріями внесок на розвязання сойму.

З черги забрав голос пос. Станкевич (Білорусин, кат.), заповідаючи, що його клюб голосуватиме проти бюдж. провізорії.

Пос. Стронський (ХД) зложив декларацію, в якій кажеться, що хадеки не мають довіря до теперішнього уряду, але голосуватимуть за бюдж. провізорією як за державною конечністю. Пос. Попель (НПР) заповів, що його клюб не може голосувати за бюдж. провізорією в урядовій стилізації.

Варшава, 25. вересня 1926.

Перед приступленням до голосування в 10. год. вечером промовляли ще бесідники славянських меншостей. Всі промовляли в опозиційнім дусі.

Пос. А. Васильчук (Український Клюб), заявив, що в погрози уряду „витягнути консеквенції“ не конче вірить. Якось тяжко повірити, аби уряд, що одержав владу від марш. Пілсудського, від тої влади так легко відступив. Найкращою консеквенцією булоб розвязання сойму. Опісля бесідник навів цілу низку фактів на доказ, як у Польщі ломиться право і конституцію, не говорячи вже про обіцянки членів уряду, з яких абсолютно нічого не вийшло і зловживання на всіх ділянках ведуться з давньою силою дальше. Система надужить і переслідувань Українців та Білорусинів ні в чому не змінилася. На „кресах“ далі гуляють безкарно ріжні „лицарі“ без відповідальности, без чести і поваги, хоч їх характер і позиція ясніє урядові. Відношення адміністраційних властей до українського населення є далі насміхом і глумом над найпримітивнішими поняттями правовости. Словом: не змінилося ніщо, хоч в уряді сидить Пілсудський. Нема найменших змін ні в адміністрації, ні у віроісповідних справах, ні в шкільництві, ні в самоуправуванні. Табор марш. Пілсудського не ввів ніяких змін, бо між ним і правицею є тільки анімозії, але ніяких ріжниць у програмі. Закінчив бесідник заявою, що справа українська й білоруська — це не внутрішня справа Польщі, а справа міжнародня.

Пос. Тарашкевич (Білоруська Громада) відмовив довіря урядові. Пос. Оконь заявив, що його клюб здержиться від голосування.

Потім забрав слово ім. уряду мін. Клярнер і заявив, що як сойм прийме ухвалу бюдж. комісії на счеркнення певних сум з буджету, то уряд уважатиме це за недостачу довіря і витягне з того відповідний висновок.

Після дискусії над буджетовою провізорією приступлено до голосування. Відкинено внесення пос. Фідеркевича про скреслення уст. 1. провізорії. При уст. 1. принято внесення пос. Полякевича про привернення стилізації урядового внесення, себто додання міністерству військових справ 12,330.000 зол. Инші уступи, в яких не було поправок, принято без зміни. **Закон принято в другому читанні.** ЗЛН. голосував проти всіх уступів закону.

На нічному засіданні приступлено до 3 ього читання бюдж. провізорії. В голосуванні відкинено опозиційний внесок пос. Здзєховського і принято буджет у **третьому читанні**. Таким чином уряд дістав повну сатисфакцію.

Варшава, 25 вересня 1926.

На нічнім засіданні сойму прийшло до бурливих сцен в часі ратифікації гарантійного польсько-румунського трактату. Пос. Балін (НПХ) атакував різко Румунію, так, що віцемарш. Дашинський кількаразів йому перебивав. У часі промови Баліна правиця стала бити в пульти. Колиж опісля правиця поставила внесення на перервання дискусії, пос. Маківка (Сел. Союз) запротестував проти того, бо Українці мусять висказатись у справі українського населення на Буковині і в Бесарабії. Після цієї заяви правиця била дальше в пульти. В голосуванні проєкт ратифікації гарантійного польсько-румунського трактату принято. До третього читання не прийшло.

Варшава, 25. вересня 1926.

Після прийняття буджету приступлено в 11. год. в ночі до голосування над внеском на уділення недовіря для мін. Суйковського і Млодзяновського. Голосування відбулося поіменно. У висліді **повалено Суйковського 176 гол. проти 82, Млодзяновського 135 гол. проти 82.**

Після того по 12 год. в ночі відбулося засідання Ради міністрів, на якому ухвалено зголосити **димісію цілого уряду**. Прем. Бартель вибрався негайно до президента Мосціцького, щоби вручити йому димісію цілого кабінету.

Стріча Чемберлена з Мусолінієм.

Льондон, 24. вересня 1926.

„Уестминстер Гезет“ повідомляє: Порішено, що стріча Чемберлена з Мусолінієм відбудеться з початком жовтня в Генуї. Обговорюватимуть головно справу Танжеру.

Критичне положення в Еспанії.

Льондон, 24. вересня 1924.

Положення в Еспанії дійшло до кульмінаційної точки. Конфлікт між королем і Прімо де Ріверою загострився так дуже, що або диктатор подасться до димісії, або король абдикує. Як насліданика Прімо де Рівери називають бувш. премієра Санчеза Гуеру або мін. Мартіна Анігу. Еспанська еміграція сподіється уступлення Прімо де Рівери та готовиться до повороту до краю.

На авдієнції в Сан Себастіяні бувш. президент міністрів Гуера зясував королеві поважне внутрішне і зовнішне положення Еспанії. Прімо де Рівера на пресовій конференції заявив, що хоче скликати Нац. Зібрання в листопаді під проводом мін. скарбу Сапаля.

Король конферував із бувш. ліберальним мін. скарбу Романонесом. Романонес заявив, що ліберальні кола задумують візвати короля до абдикації, колиб підписав декрет, скликуючий Нац. Зібрання, що противилося би конституції. Нац. Збори може скликати лише парлямент на основі свобідних виборів. Мадритські часописи повідомляють, що еспанські кольонії в Аргентині, Кубі, Чіле і Мексику звернулися до Прімо де Рівери з просьбою, щоби покликав усіх делегатів на Нац. Зібрання до Мексику.

Пуанкаре про французько-німецькі взаємини.

Париж, 24. вересня 1926.

„Пті Парізієн“ повідомляє, що Пуанкаре виголосить у понеділок у Бар ле Дік промову, в якій зясує вислід останньої сесії Ліги Націй і дальших конференцій у Женеві, при чому виясниь, на якій основі могла би опертися нова політика французько-німецького зближення. „Квотідієн“ сподіється, що Пуанкаре відслонить тайну французько-німецьких переговорів, що дасть Штреземанові відповідь.

Анґлія і СРСР.

Льондон, 24. вересня 1926.

„Таймс“ повідомляють, що більшовицько-англійські переговори, перервані тому два роки, будуть відновлені в найближчих днях, після приїзду до Льондону амбасадора СРСР. Красіна. Англійська преса привязує велику вагу до вістей париських часописів, начеб Бріян задумував у найближчому часі довести до порозуміння з СРСР.

Переговори з шахтярами без успіху.

Льондон, 24. вересня 1926.

Премієр у відповіді виконавчому комітетові шахтярів на зголошені предложення в справі порозуміння в угляному промислі заявляє, що предложення ці не дають достаточної основи для нових переговорів. Тому теж не можуть бути основою будучого порозуміння.

Біржа.

Гроші.

Сильна тенденція для доляра нині дальше триває, але курс не піднісся значно, вагається около 9 зол. Офіціяльна біржа з причини жидівських свят не урядує.

Збіжа.

З причини утрудненого довозу подача недостаточна, при оживленім попиті. Тенденція сильна, настрій оживлений. Пшениця двірська 45—46, пшениця селянська 42·50—43·50, жито галицьке 31—32, ячмінь 24·75—25·25, 27—27·50, ячмінь пастівний овес 23·50—24·50, гречка 27—28.

Банкроти.

Львів, 25. вересня 1926.

Зведений до причинково-додаткового, службово підрядного становища, польський сойм розпочав свої наради (поки-що комісійні) над бюджетними справами. Диктаторський уряд Бартеля-Пілсудського, трактуючи збанкротований в публичній опінії сойм як пригожий параван свого самодержавства, покликав його на коротку сесію, визначуючи згори обсяг його діяльности. Соймові предложено ухвалити бюджет на IV. квартал у висоті 484 міл. зол. та додаткові кредити за III. квартал у висоті 13 міл 200 тис. зол., а саме 12 міл. на військо і 1 міл. 200 тис. на доповнення диспоз. фонду міністерства закорд. справ. Сконсумований і не покритий ще видаток на військо — це маневри, диспоз. фонд міністерства закордонних справ — це здобуття Польщею півпостійного місця в Раді Ліги Націй.

Уряд вів свою політику оглядно все зизуючи в бік „народової“ реакції, не зробивши й кроку, щоби розвязати хоч одну зі заплутаних суспільних чи політичних проблем. Єдине досягнення уряду — це „устабілізування“ валюти. Але рівнобіжно з тією „стабілізацією“ дорожнеча зростає, як у днях інфляції і девалюації. Надходить зима з маревом голоду, безробіття, з усією своєю нуждою. Робітництво невдоволене, селянство незаспокоєне, урядництво зведене до становища жебраків, земельна реформа, шкільництво, національна проблема не рушили з місця. Поза достатно вивінуваними офіцерами взагалі нема вдоволених. А все те роблено в угоду реакційній правиці. Уряд, з яким звязувано в богатьох, розуміється польських, колах стільки надій, уряд „санації“ зявився перед соймом як банкрот. Одначе він зручно закриває своє банкротство, і тому не виступає з ніякою справою, яка моглаб наглядно розшифрувати те його становище. Предложив бюджет на IV. квартал та додаткові кредити на III. квартал і на тому кінець.

Проти одного банкрота (уряду) несподівано виступив другий банкрот (сойм), персоніфікований своєю реакційною більшістю. Польська правиця, очунявши після травневого переляку, бачучи, як уряд рахується з нею, як її копіює у всьому, прийшла до пересвідчення, що краще на міністерських фотелях мати своїх певних, довірених людей, як фактично своїх, але всетаки непевних, з породи менших або більших „ризикантів“. Сьогодні ті „ризиканти“ дуже оглядні, уважливі, навіть не важаться зариалкувати втрати ласки у реакції, сьогодні вони шнурочком ідуть по лінії своїх хієнських попередників, але що буде завтра? Ануж вони завернуть зі шляху „народової“ правовірности! Тому краще з ними покінчити.

Змагаючи до цеї мети, марнотравна правиця виступила до бою проти „санаційного“ уряду під прапором... ощадности. Реакційні вожаки відкинули в бюджетній комісії додаткові кредити за III. квартал, виявляючи тим чином недовіря міністрові військових справ (Пілсудському) й міністрові закорд. справ (Залеському) та ухвалили зменшення бюджету на IV. квартал о 34 міл. до суми 450 міл. Одночасно

його ні, є сенат, від якого рішень нема відклику.

— **Жіноча недоля.** У Кривчицях, біля Львова, застрілилась 19-літня вчителька Овчарківна. Причиною був донос місцевої поліції, що вона, маючи стати матірю, звернулась до лікаря за недозволеним засобом. Контроля публичної моралі під поліційним доглядом приносить гарні овочі.

— **Озвіріння.** У Львові веа ться карна розправа, якої історія могла би бути записана на сторінках найдикшої країни: двох сільських парубків 28-літній Задульський і 23-літній Юда Енде обвинувачені у вбивстві 7-літнього хлопця, Федька Задульського. Федько був братанком убийника і він з ним ґрунтовий процес. Стрийко наняв собі Ендого як спільника у злочині і звабивши хлопця до ліса, почав його там катувати разом з Ендом. Оба пересвідчені, що хлопця вбили, залишили його в лісі. Люде найшли його пів-мертвого; хлопець після довгої недуги донині має сліди ран. Енде признається, що тільки викликав хлопця до ліса, за намовою Задульського, і почнчив й му ремінь, щоби хлопця привязати до дерева. Задульський скидає вину на Ендого, виправдуючись, що той з пімсти за його насмішки у селі, фальшиво обвинувачує його, Задульського. 7 літній скатований хлопець є доказом їх спільного жахливого злочину.

— **Тисячелітня біблія.** У колах оріенталістів сензацією є звістка, що російський учений Лурїє найшов у старій синагозі в Бухарі, у замурованій стіні, рукопис старогебрайської біблії, яка має більш 1000 літ і є незвичайної наукової вартости. Біблія буде перевезена до Академії Наук у Ленінграді.

— **„Свобода** ч. 37. приносить: Нема поправи. Держава і народ. Про землю на Україні. З вічевого руху. Польські справи. Еміграційні справи. Що чувати у світі? Староста приказує будувати костел. Новинки. Господарські вісти. Всячина. Вісти з „Сільського Господаря". Нові книжки і видання. Дописи з краю. — Обовязком кожного українського горожанина поширити „Свободу" в цілому краю. Передплата до кінця року 2·20 зол. Адреса: Львів, Ринок 10, II. пов.

Пращання українського співака.

З нагоди концерту Чічки-Андрієнка у Львові.

Не у гнів кажучи — давнішними часами українська шкільна молодь була більше рухлива і краще оправдувала славу Українців як співучого народу. Ще учеником я мав окремий — як його звали — „студентський" хор, зложений з найкращих співацьких сил ґімназії, реальної школи й учит. семинарії. В часі ферій цей хор уладжував декуди по провінції концерт. Де хор бажав краще поставитися, там закликав до себе Чічку (він до нашого хору не належав постійно, бо ходив у иншому місті до школи, який, як ми говорили, має гарний тенор і „тягне" високе „с". Та нікому з нас ні тоді ні опісля не прийшло на думку підозрівати Чічку в співацькій карієрі. Сьогодня, завдяки вродженому матеріялові, інтензивній праці

над собою і сильній вірі в свої сили, якої Українцям так недостає, Чічка заживає у Львові, серед незвичайно противних для Українців відносин, слави першого оперового тенора в польських критиків найріжнішої масти й шерсти. Вони довго були в резерві у відношенні до Чічки, особливо — доки через специфічні обставини, що панують у польській опері, йому як Українцеві не давали партій, в яких він міг би показатися. Аж коли спроваджувана з Варшави всяка слабина не дописала, їх партії обіймав з конечности Чічка. Тоді проф. Яворський мусів написати, що „тягар заголовної ролі взяв на свої дужі плечі п. Квятковський" (арт. псевдонім). І загалом в останньому часі збирав Чічка самі пеани. І проф. Найгавзер, і д-р Грудер, і д-р Солтис і Пльон і Голембйовський заговорили на шпальтах ріжних польських газет про розвій, краску, свіжість, силу голосу Чічки, шляхотність звуку і природний розвиток його співацького таланту. Незадурманений високими похвалами Чічка, бажаючи дальшої фахової освіти, кидає театр і їде на днях до Медіоляну. На запросини приятелів уладив заходами „Театральної Кооперативи" в неділю 19. вересня ц. р. в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові вечір пісні й оперових арій.

Без сливе ніякої попередньої реклями зібралися любителі співу в такому числі, як це у нас без циркової реклями не буває. Чічка виповнив сам цілий вечір, бо п. Маслюк-Мартіні, що мав у той вечір також співати, в останній хвилі відмовився і пішов до польської опери співати в дрібній ролі в „Гальці", хоч там було його ким заступити. Розуміється, публика була обурена цим поступом п. Маслюка, але кінець-кінців була вдоволена, що може цілий вечір слухати Чічки. Правда, артист був у недиспозиції і саля дещо душила його голос. Всеж таки слухачі любувалися не тільки гарними прикметами, блеском і шириною скалі його голосу, але також не абиякою технікою. Його крещедування і перехід від найсильнішого до найтихішого тону й сила голосу, особливо у великих реґістрах, так захоплювали публику, що вона невмовкаючими оплесками присилувала артиста повторити продукцію „Ridi, Pagliacco" в арії Каня з „Pagliacci-в" і в серенаді Frere-я „Ау-ау-ау". Його особиста інтерпретація викликала у слухачів відповідні враження чи то в ніжній, повній резиґнації пісні Січинського „У мене був коханий край", чи в повному розпуки „F-nale" тогож композитора, чи в кінцевому Людкевича „День і ніч падуть сніги", чи в безпретенсіональному „І рідний край" Сениці чи в арії Cavaradossi-я з „Тоски" Пучініа, чи в арії Lorisa з „Федори" Джордана, чи в композиціях Tosti-я та Pecci-я. Очевидно—в оперових аріях, де можна розвинути всесторонність голосу, Чічка мав більше поводження. Це повинно бути товчком для наших композиторів вкладати весь свій талант не тільки у достріїй, але і в арію, щоб співак міг розвинути весь свій голосовий скарб.

Бажаємо п. Чічці, щоб із не зменшеною вірою в себе й у силу української пісні популяризував українське імя за границею та щоби з ще більшим фаховим знанням швидше міг вернути між своїх. Матеріяльний висліл того вечора був може слабший, зате моральний успіх мусів артист завважити сам.

Фортепяновий достріїй вів умілою рукою проф. Коци.

Я.

Жіноче спортове свято.

Коли у старинних Греків зближалась пора олімпійських змагань, тоді цілий край обходили спеціяльні висланці, які голосили Геладі, що час змагань і святого миру вже настав. І вгавали всякі партійні спори, а недавні вороги грудь при груди боролись за лавровий вінок. Тисячна юрба залягала місця, де відбувались змагання. Кождий Грек уважав за святий народній обовязок своєю присутністю звеличати змагання, а допущення до них уважали за честь, якої не кожний був гідний.

Міста ставляли неможливі памятники, а ближча і дальша його рідня тішилась славою та загальним признанням...

Ми спеціяльних післанців не розсилаємо... А тільки оповістки голосять, що 26. і 27. ц. м. відбудуться жіночі легкоатлетичні змагання і кошикового мяча. До змагань стануть дівчата зі Львова і провінції. Суперничати будуть зі собою жінки, щоби показати поступи в праці. Знаємо, що легкоатлетика принялась серед нашого жіноцтва щойно недавно. А що воно прикладалось совісно до праці, намагалось дбати про культуру не тільки духа, але й тіла — то все це задаток на те, що спорт удержиться в них на відповіднім рівні.

Не диво, коли осяги будуть скромні, хоча й добуті совісно, великим трудом. Цеж будуть дівчата, які зростали серед лихоліття Великої Війни, яким голод і холод не дав правильно розвиватись.

Мусимо дивитись на їх зусилля, як на початок діла, яке щойно згодом може дати гарні вислідки, ширшого значіння.

Три роки тому ніхто й не знав не то у світі, але й у Варшаві нічого про Конопацьку, яка має світовий рекорд жінок у меті кулею. Аж одного дня заговорила про неї Варшава, відтак Польща, а потім і світ... Чиж ми не можемо виховати собі Нурмія, Ліделя або Конопацьку?

На першій новочасній олімпіяді в 1896 р. Loiс грецький пастух побідив у маратонськім бігу бігців світової слави таких як Lеvаеsіаux, Вeveаs і инші. Коли в стадіоні побачили, що Loui перший зближається, то всі гейби пошаліли з радости! Син грецького короля Юрій і наслідник престола Константин бігли побіч пастуха в останнім окруженні, а нарід через годину не міг успокоїтись.

Тоді-то грецький банкир Авіроф жертвував 1,000.000 драхм, а нарід відчув обовязок, який на ньому лежав і жертвував протягом 2 місяців 130.000 драхм на велике діло — новітних олімпійських ігрищ.

У нас руханкою і спортом цікавиться невелике число людей. Навіть родичі не йдуть подивитися, як їхні діти дбають про культуру тіла, про яку родичі у нас завсіди забувають...

А чи не є першим обовязком родичів дбати про виховання дітей поза школою і забезпечити їх здоровий фізичний розвиток?

Чи дівчата — майбутні матері не повинні може більше мати на увазі своє здоровля, від якого залежить здоровля нового покоління, ніж умову працю?

Громадяне! памятайте, що кожний новий член спортового гуртка зменшує число слабосильних і нерозвинених!

Олекса Саломон-Сопомяний.

Всячина.

Проти теперішньої жіночої моди. Історія трапилась у Білгороді. Але могла трапитись у Парижі, а навіть у багато меншій столиці. Місце події найбільше сучасне: кавария. Тема — ще сучасніша. Сцена починається тим, що перед каварню заїзжає карита. Негайно після цього—рух серед каварняних гостей. З карити висідає дама, але мінімально одягнена, точніше кажучи: зовсім ні, мов Ева. Платить спокійно візникові, і заки гості встигли зорієнтуватись, іде крізь каварню, вибирає собі місце і чекає спокійно на кельнера. Немов би нічого не притрапилось і все було в якнайкращім порядку. Одначе гості і персонал каварні не були такі супокійні. Деякі обступили незнайому приглядаючись їй з цікавістю, инші почали протестувати з обурення. Одні вважали її божевільною, другі гукнули на поліцію. Представник влади приказав каварняній Еві прикрити себе, потім списав її „персоналія". Виявилось, що ця 30-літня дама є замужною жінкою і звичайною мамою двох дітей. Вона заявила, що прийшла до каварні в сукні, яка зробила лише один крок далі на шляху сучасної моди: адже, колиб жінки ходили зовсім голі, то це виглядало би багато приличніше. Вона не є божевільна, а найбільше нормальна жінка під сонцем. Своєю появою хотіла тільки запротестувати проти безглуздя пануючої моди. Єдиною ненормальною рисою в ній було те, що вона була клясично-гарної будови. Ті, що бачили її, мусіли признати їй рацію, що естетичне враження у такій формі є багато більше як під модерною сукнею. Невідомо тільки, чи звернули її увагу, що не всі нині визначаються клясичною лінією тіла. І тому бодай кусники одіжі є кращі, ніж нічка. Даму засудили на два дні арешту. Серби не є стародавніми Греками. Одначе демонстрація дами мала такий успіх, що дехто лякається, щоби білгородська Венера не повторила її ще раз.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Єсевського у складі 31 осіб виступає:
Неділя 26.IX. Болехів.
Понеділок 27.IX. Долина.
Второк 28.IX. Долина.
Пятниця 1.X. Дрогобич.
Субота 2.X. Дрогобич.
Неділя 3.X. Борислав.
193 39-?

„Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:
Субота 25. IX. Ярослав.
Неділя 26. IX. Ярослав.
Понеділок 27. IX. Ланцут.
Віторок 28. IX. Рящів.
Середа 29. IX. Рящів.
Четвер 30. IX. Тарнів.
Пятниця 1. X. Тарнів.
529 7—7

Курс шиття білля та кравецького крою заходом і в забудованнях монастиря сс. Василіянок при вул. Потоцького 95 уряджує Патронат для розвою ремесла при Уряді Самоврядним. Курс тревати буде 9 місяців від 1. жовтня до 30. червня 1927 а наука буде відбуватися що другий день пополудни від 3—6 год. Приймається дівчат, що покінчили 7. кл. народню або 3 кл. ґімн. та мають принайменше 15 літ. Вільних ще є 15 місць. Оплата виносить по 15 зл. місячно. По укінченню науки курсантки дістануть дипльоми визволення, які дають їм право отворити собі робітню білля сейчас а по відбуттю дволітньої практики робітню жіночого кравецтва. Зголошення щодня приймає Ігуменеє. 549 2—3

З української ґімназії у Львові. І. часть іспиту зрілости екстерністів (-ок) відбудеться в середу 29. вересня ц. р. з 3. год. пополудні в українській ґімназії у Львові.

за квадратовий метер 0·80 ам. дол., значить за 2 метри 1·60, за 4 метри 3·20 ам. дол. Почавши від 6 кв. метрів опуст 10 проц., зн. 6 метрів 4·32, 8 метрів 5·76, 10 метрів 7·20 ам. дол. Належитість за замовлені місця повинна бути вплачена найпізніше до дня 28. вересня ц. р.

V. На своюму засіданні дня 10 ц. м. Комітет іменував 29 чільних Громадян нашої суспільности з ріжних місцевостей почесними членами.

VI. Комітет розіслав до всіх міст і містечок афіші про „Другий Український Ярмарок" в Станиславові. (Котре місто чи містечко дотепер ще не одержало тих афішів, зволить письменно зголоситися до Комітету).

VII. З усякими запитами належить звертатися на адресу: Самоверський Петро, Станиславів, вул. Вовчинецька ч. 80.

Станиславів, 22. вересня 1926.

За Комітет „Другого Українського Ярмарку" в Станиславові:

Д-р В. Янович в. р., інж. Ол. Дякiв в. р., Сев. Смигорович в. р.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Солодощі.

Ніодна моя поїздка на провінцію не минає без якоїсь користи для мене. Раз пізнаю ближче закони, істнуючі — що правда — тільки на марґінесі конституції, але тим більше намацальні, що їх хоч і знається, але зате не відчувається. Другий раз голим оком бачу те, про що розписуються польські часописи, себто добробут сіл і розвиток місточок. Третій раз трапиться нагода приглянутись ближче роботі, невсипущій і самовідречній, сільської інтелігенції, та подивляти зрозуміння національних потреб у наших селян. Все те настроює мене так, що рвуся просто до... повороту у Львів і маю потім ще з тиждень поганий гумор.

Але не все воно так буває... Часом вертаю вдоволений і веселий, мов би фактично поздоровів і забогатів.

Остання моя поїздка на провінцію відбувалась під щасливими авспіціями.

Вже на двірці у Львові почалося.

До вагону, а навіть до мойого переділу, сіла одна пані, яка на злість залізничим правилам, які мене заєдно переслідують, була молода і гарна.

З нею влетів у переділ пустунчик-Амор і почав зараз же свої затії.

Але не довго царював він у переділі.

На слідуючій стації воцарилися неподільно християнські святі: Зосим і Саватій.

До переділу всіли два пасічники: якийсь пан і якийсь декан і почали розмову про пасічництво.

Я спершу не зважав на їхню балачку, а далі чим раз то більше почав звертати увагу на неї.

Богато річей почув я нових і цікавих для мене, а повчаючих для загалу.

— Нераз, щоби рій рятувати, треба забити, або внешкідливити матку.

— ...Щоби більше меду вибрати, треба дати більше рямок до улия.

— ...Як завчасу не забється матки, то потім пиши — пропало.

— ...Не все добре як пень випускає новий рій, бо один і другий часто не витримає.

Осьтакі думки пасічників долітали до мене і дивним дивом викликували в мені порівнання з політикою, народами і їх провідниками.

І тут нераз матка шкодить бжолам-робітницям, мід хочеться вибирати, не даючи бжолам канви до роботи, а безконечна дільба на рої доводить до партійного безголовля.

Такі думки виринали в мене доти, доки пасічники не стали говорити про те, кілько можна мати меду з одного пня.

З цього побачив я, що далеко ліпше мати кілька пнів, як кілька факультетів, кількадесять певних літрів меду, як кількадесять непевних золотих платні, а вкінці ліпше, щоби чоловіка жалили незнакомі бжоли, які дають мід, ніж знайомі пані, які тільки гудуть.

З твердою постановою завести собі пасіку, заїхав я у Золочів, до свого шваґра. Привитав мене цілий запухлий і з похоронною міною.

— Ти маєш пасіку?! — привитав я його.

— Знаменито, приятелю, я також хочу собі таке завести.

Лице шваґра помітно випогодилось.

— Маю, маю — відповів. Хочеш оглянути приладя?!

І, не чекаючи на згоду, повів мене до шафи.

— Ось бачиш рукавиці з гуми. Знамениті. Можна бжоли пригорщами збирати, ... вагять золотих. А ось тут ситце на голову. Патентове — дванацять золотих. А це міх до підкурювання! Як підкуриш вулий, то ніодна бжола не рушиться більше. Десять золотих заплатив я за той міх.

Тут мій шваґер спинився, хвильку приглядався мені недовірчиво, а далі спитав:

— Ти серйозно хочеш закладати пасіку?!...

— Певно, що хочу!

— Ну, то я тобі все те приладдя відпродам. За трицять золотих гуртом...

— А тиж як?! — здивувався я. — Деж твоя пасіка?

Шваґер трохи замнявся.

... Я ... бачиш мав один пень, але вчора трохи його підкурив за богато і він здається згинув.

— А мід?!

— Купую. Дешевше виходить.

Справу власної пасіки я відложив на пізніше.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— Новий греко-кат. епископ. З ужгородської „Свободи" довідуємося, що для пряшівської епархії, призначеної для всіх греко-католиків Словаччини, іменований на днях новим адміністратором о. Гойдич П. Павло, чина св. В. В. Новий епископ уродився в Пілєр-Пеклянах (Шариш) 1888 р. Середні школи скінчив у Пряшеві, теольоґію в Будапешті. В останніх роках працював у Мукачеві й Ужгороді в тамошніх василіянських монастирях.

— Українське сокільство і всесокільський здвиг у Празі. Старшина Сокола-Батька видала комунікат, в якому подає до відома причини, які спонукали українське сокільство, не зважаючи на офіціяльне запрошення („Věstník" за квітень), не брати участи у здвизі: 1) Здвиг не мав уже в своїх підготуваннях цїх всеславянського, бо поминено в запрошеннях Хорватський Сокільський Союз, хоча до війни він брав участь як рівнорядна орґанізація инших Славян. 2) Хоча сокільська девіза голосить „рівність, братерство і свободу", то ті високі гасла не викликали серед могучого чеського сокільства ніякого протесту проти переслідувань українського народу на Підкарпатській Україні чеською владою. Рівночасно Сокіл-Батько повідомляє, що український сокільський відділ, який виступав на здвизі, є орґанізацією еміґрантів, а не репрезентацією зах. українських земель.

— Розігнання посольського віча в Дрогобичі. В понеділок 20. ц. м. заповіла повітова орґанізація УНДО в Дрогобичі посольське віче пос. Хруцького. На віча приїхали посли Хруцький і Козубський. Віче отворив пос. Хруцький і став говорити про наше положення під Польщею. Коли бесідник згадав про насильне загарбування православних церков на Волині і переміну їх на польські костели комісар Зарулевич розвязав віче. Обурення вічевиків було безнежне. Учасники співаючи нац. гимни, вийшли зі салі, щойно під напором поліції, яка вдерлася на салю. Цей нечуваний поступок кресового комісаря буде предметом інтерпеляції в соймі. Та чи це що поможе?

— Зле в Ужгороді і в Харкові погано. Ужгородська „Свобода" приносить звістку, що бувш. учителя тамошньої торговельної Академії д-ра Ілька Цьокана, який виїхав недавно до Харкова, арештували і вивезли в Тулу. Д-р Цьокан утратив посаду в Ужгороді наслідком доносів, що є комуністичним аґентом. Коли приїхав до Харкова, там посипались на нього нові доноси — що не є справжнім комуністом. А доказати свою партійну непринадежність або принадежність перед доносами всесильних аґентів нелегка справа!

— Польські памятники на провінції. Пише нам один громадянин: Недавно був я кілька годин у ділових справах в Жовкві. Полагодивши орудки, заглянув я до відновленої церкви оо. Василіян. Церква знадвору виглядає імпозантно, зате внутрі якось сумно робиться на вид білих, нічим неприкрашених стін. В церкві ані одного памятника, ані одної памяткової таблиці, хоч не дуже давно святкували ми 100-ліття уродин Шашкевича, а мин. року мали ми ювилейні дні св. Иосафата і була добра нагода закріпити ті свята відповідною тревалою памяткою в церкві або біля неї. Зовсім инакше під тим оглядом у Поляків. У самій Жовкві бачив я памятники Жовківського, Собіського, Косцюшка, памяткову таблицю в честь Міцкевича, а в обох великих костелах аж роїться від ріжних польських памяток. Гарне поняття мав би чужинець про нашу культуру, якби так заглянув до Жовкви чи до иншого міста на нашій національній території...

— Бранка в 1926. Цього року будуть мусіти ставитись до бранки такі особи: 1. Офіцери резерви і загального ополчення, а також бувші військові урядовці, звільнені з діяльної військової служби, уроджені в рр.: 1902, 1898, 1896, 1893, 1892, 1891, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1882 і 1872, а також з річників 1897, 1883, 1881 і 1875, які не ставилися до військової контролі (бранки) в р. 1925; 2. Рядові з резерви із й загального ополчення (що мають носити зброю) уроджені в рр. 1898, 1894, 1893, 1892 і 1891, а також ті, що не ставились до військової контролі в р. 1925, а уроджені в р. 1895, 1896, 1897 і 1901; 3. Ті офіцири з річників 1894, 1895, 1899, 1900 і 1901 і рядові з резерви літ 1899 і 1900, які в роках 1925 або 1926 не робили вправ або не явились до рапортів чи контрольних зібрань. Контрольні рапорти офіцирів від резерви і загального ополчення відбудуться 4-го листопада. Речинець військової контролі для рядових із резерви і загального ополчення, разом з ближчими данними, оголосять пізніше.

— Numerus clausus у львівськім університеті панує як за царських часів. Тому міністр освіти заявляє обережно, що „пічне акцію в напрямку його скасування", значить, що найвищою інстанцією в справі, кого приняти до університету, ...

правицеві клюби зголосили окремо votum недовіря для міністрів внутр. справ і освіти, мовляв, вони нарушують „народове" засидження в адміністрації й шкільництві.

От тут то й зщепилися зі собою два банкроти, демонструючи прилюдно пробу сил між урядом і соймом. Останній погрожує повалити уряд, а цей видвигає безсмертні „консеквенції", себто погрожує розвязати сойм. Хто сильніший? Очевидно уряд. Він є безперечним банкротом у відношенні до населення, але сойм є подвійним банкротом, як у відношенні до населення, так і у відношенні до уряду, який у своїх руках має таку зброю, як погроза розвязати сойм. І тому побіда уряду в цих дужаннях зі соймом запевнена. Бо нинішні соймові суверени може нічого не лякаються так, як виборів. І тому вони в останній хвилі знову зроблять відступ, як зробили його в липні при справі повновластей. Зновуж і уряд не спішиться розвязувати сойм, бож йому краще мати діло з банкротами, як з новоумандатованими представниками населення. Теперішній сойм, який на своїх плечах несе стільки гріхів, мусить підчинятися диктаторському урядові, мусить бути його параваном, а новий сойм непевний. Моральний капітал теперішнього уряду рівний нулі, а новий сойм мав би величезну моральну перевагу над урядом „моральних санаторів", що вже в короткому часі вспіли стати моральними банкротами. А також теперішній сойм знає, що за індивідуальности тримають в своїх руках керму польського державного корабля. Він знає, що ці люди не відважаться на ніякий крок, який захитав би диктатурою „народових" банкротів, який зменшив би суспільні й політичні привілеї реакції. Ліпше горобець в жмені, як пава на даху.

Зрештою, ні соймова правиця, ні уряд не є як слід підготовані до виборів. Тай страх перед „національними меншостями" ні одних, ні других не штовхне тепер на небезпечний шлях — у виборах, у перевірці настроїв і думок громадянства шукати підтвердження своєї політичної лінії.

Тому можна бути певним, що все лишиться по старому. Не зважаючи на марковану опозицію, польська реакція знову зробить відступ і знову теперішній уряд буде проводити свою „санацію". Бо обох противників єднає глибока свідомість морального і матеріяльного банкротства, а це є найпевніша основа для втримання status quo.

На українськім Заході.

Границя Закарпаття зі Словаччиною.

Посол А. Волошин і тов. вніс недавно інтерпеляцію до чеського уряду в справі упорядкування кордонів між Закарпаттям і Словаччиною. В інтерпеляції подана ціла історія митарств чехословацької влади з кордонами між автономною закарпатською областю і Словаччиною. Не зважаючи на мировий договір і генеральний статут для Закарпаття, від цієї автономної країни відділено цілі полоси і прилучено до Словаччини, де наше населення позбавлено найелементарніших національних прав. Воно там нидіє і пропадає без своєї школи, преси, без своїх товариств і організацій, а наша мова в поневірці. Словаки, за примірои инших імперіялістів, уважають навіть наших людей греко-кат. обряду за Словаків і не допускають до них освіти в рідній мові. Про переслідування найневинніших проявів нашого національно-культурного руху, в яких на кожному кроці підозрівають „большевизм", нічого й говорити. Інтерпелянти запитують чеський уряд, коли він нарешті унормує західні кордони Закарпаття і коли прилучить до автономної области ті полоси Словаччини, що їх замешкує наше населення.

Наші школи і Жиди.

Нечувані річи діються на Закарпатті. Для 5—6 жидівських дітей, 2—3 дітей чеських зайдів-урядовців отвираються як стій чеські школи, до яких під ріжними притоками і всякими способами стягають і дітей нашого народу. Натомісць є великі наші села, в яких є 200—300 дітей у шкільному віці, що нидіють без ніякої школи, бо чеській шкільній владі байдужа освіта серед нашого населення. Ця влада дбає тільки про те, аби яка чеська дитина не вчилася — Боже борони! — в українській школі, хоч в усіх наших школах чеська мова є й так обовязковим предметом. Цій політиці чеських шкільних властей пособляють дуже Жиди, що з недавніх завзятих мадярських патріотів поробилися наразі не менше завзятими патріотами чеськими і помагають наше населення чехізувати. 30.000 наших дітей не ходить узагалі до школи, а зате в кільканадесятьох місцевостях пишаються чеські школи (попри українські) для кількоро дітей! Ось яка божевільна господарка на Закарпаті в ділянці шкільництва. В останнім часі дійшло вже до того, що навіть терпеливим закарпатським Українцям урвався терпець і вони накликують у своїй пресі до послідовного економічного бойкоту жидівських визискувачів і чеських культуртрегерів в одній особі.

Бесарабія вимирає з голоду.

За відомостями румунської газети „Універзул" (орган охранки) посуха, що останніми роками без перестанку гуляла по Бесарабії та Молдавії, привела до майже цілковитого зубожіння селян. Все, що мало село до їжи собі і тварині, пішло за безцін до рук богатіїв, спекулянтів, тощо; мертвого й живого інвентаря на селі майже зовсім нема. Населення декілька років уже годується лише хлібом з кукурудзи, т. зв. мамалигою. Навіть коли ця мамалига гарна на якість, то вона заподіює велику шкоду людському шлункові. По деяких повітах бракувало навіть цієї мамалиги. Зареєстровано цілу низку смертних випадків „від виснаження". Уряд „допоміг" в той час декількома вагонами кукурудзи та невеликою кількістю борошна. Але оскільки селяне не мали другої страви, крім мамалиги, то це в свою чергу привело до поширення хвороби, т. зв. пелягри. Тепер хвороба так розпросторилася, що уряд змушений відпустити на боротьбу з нею 4 міліони леїв. Коли навіть орган охранки бє на тривогу, то видно, що там справді страшний голод.

Насильство над українськими школами на Буковині.

„Боротьба" з 5. вересня ц. р. повідомляє: Авересканськo-фашистична влада, продовжуючи діло своєї ліберальної попередниці, завзялася за всяку ціну довершити діло знищення українського народу. Заборонивши українському народові черпати просвіту зза кордону, забороняючи ввіз усякого друкованого українського слова, рішила вона тепер не допускати до просвіти й у себе дома. Акцію Українців, що вічами і зборами, а тепер підписами тисячів горожан жадають повернення їм української школи, придусила боярська влада шаленою нагінкою. Ось один документ цього насильства: Сторожинецький префект видав 24. серпня ц. р. такий розпорядок громадським управам, префектурам та поліцаям: „Пане, ми поінформовані, що по деяких громадах волочуться індивідуа, можливо тутешні, а можливо й чужі по горожанству й походженню, котрі завзивають тихе і слухняне населення, щоб підписувалося на впровадження в школах чужої мови, підбурюючи в той спосіб населення проти держави і прилюдного порядку. Ви мусите вважно за цим стежити, бо за це будете відвічати, — а коли вдасться вам зловити цих індивідів, відішліть їх зразу-ж до 8. дивізії в Чернівцях, а рівночасно доручіть їх точні імена. В разі, колиб ви дозволяли їм збирати підписи, улекшували їх працю або помагали, то це потягне наслідки за собою, а саме засуспендується вас зі служби, або підете під суд за невиповнення законів. Підписаний повітовий префект Бока і службовий шеф Штелліг. — Так виконують у Румунії конституцію і міжнародні зобовязання Румунії про шанування прав нерумунських народів.

По широкому світі.

Окупаційні терени Німеччини мають стати в найближчому часі предметом окремої конференції у Газі, де візьмуть участь представники Франції, Англії, Німеччини і Бельгії. Можливе, що це буде перша спроба ліквідації імперіялістичних клявзуль Версайського договору.

Представники англійських шахтярів подали нові умови як підставу до нових переговорів. Є знова надія на порозуміння.

В Ангорі викликала велике схвилювання звістка, буцім то Енвер баша не вмер, а живе в гостині у шейка одного арабського племени, недалеко персько-турецького кордону. Енвер баша має помагати перському шахові і сподіється відограти ще велику ролю.

350 увязнених у звязку з атентатом на Мусолінія вийшли на волю; тільки сам атентатчик лишився ще у вязниці.

Пятьнацята конференція комуністичної партії скликана на 15. жовтня до Москви. Звичайно вона збирається у грудні. Приспішення її є наслідком оживлення опозиції серед т. зв. „троцкістів", які сподіються, що тепер прийшов момент для зміцнення їх впливів.

Український Ярмарок.

Комунікат Організаційного Комітету II. Українського Ярмарку в Станиславові.

I. Досі зголосила свою участь в ярмарку слідуючі фірми, крім поданих вже в „Ділі" (ч. 204), а саме: зі Львова: „Тепас" (приладдя до домашнього господарства), „Союзний Базар" (канцелярійне приладдя), „Регулятор" (одяги, матерії, полотна, акц. спілка „Полотно", Тов. „Просвіта", фірма: Мих. Стефанівський (слюсарська фабрика); з Глинян: М. Хамула (фабрика килимів); зі Станиславова отсі фірми: Винницький, Дрозь, Литвинович, Народня Книгарня, Пекарня ПСК, Піпаш, Грач, Фаброль; із закордону: представництво Латвії.

З огляду на дуже мале число вільних місць, рефлектанти, які бажають взяти участь у ярмарку, повинні зголоситися відворотною почтою.

II. Експонати зі Львова висилається через „Рух-Промет" і в тій цілі слід порозумітись з експедитором, який збере всі експонати і перевезе їх по зниженій ціні туди і відворотно. З инших місцевостей постараються експоненти вислати свої експонати як їм найдогідніше. Експонати мусять бути на місці найпізніше дня 1. жовтня 1926. Адреса для висилки експонатів: II-ий Український Ярмарок Станиславів, Український Сокіл, вул. Третього мая 18. Саля до диспозиції експонатів є вже від 1. X. 1926. Для догідности експонентів буде на місці матеріял деревляний, цвяхи, шнури, папір й ин., як також столярі до будови кіосків, полиць і т. п. за зворотом коштів.

III. Реклямові вивіски. Комітет рішив піти експонентам на руку і в тій цілі замовив маляра шильдів, який заладить вивіски-шильди для всіх фірм за зворотом коштів. Ширина шильдів 60 цм, довжина залежна від довжини замовленого поодинокими експонентами місця, довжину шильду обчислимо в той спосіб, що скількість замовлених метрів поділимо через 2.

IV. Належитість за замовлені метри площі слід вислати негайно на адресу: Повітовий Союз Кооператив, Станиславів, Собіського 28 з дописком „ярмарок". Ціна

Культурна станиця.

(Кілька заміток про Українську Господарську Академію в Подебрадах.)

(Докінчення.)

Зразком такої посвяти і всевідданости справі української культури є ректор академії проф. Шовгенів, який не лише її репрезентує, але й символізує. Науковий робітник з відомим іменем, спеціяліст по гідротехніці, б. професор варшавської політехніки, якому жертвували — так сказатиб — безжурну катедру Поляки і Чехи, відкинув всякі примани і пішов служити своїм, пішов будувати українську культурну станицю. І сьогодні, по трьох роках праці п. ректор Шовгенів при співучасти українських учених і діячів здвигнув українську святиню практичної науки, рівну иншим заграничним технічним школам, будованим при допомозі щедрих державних фондів десятками літ. Сьогодні подєбрадська академія не лише є гордістю її професорів і студентів, але й гордістю всього українського громадянства.

Будучи ляїком у справах педагогіки, не важуся згадувати про методольогію, приноровлювану в подєбрадській академії. Та визначні педагоги, як проф. Галущинський або д-р Ів. Раковський, які основніше від мене оглядали академію, з незвичайним подивом і захопленням висловлювалися не лише про її науковий рівень, але й методольогічні прийоми. Додам тільки одно, а саме, що плян наук у подєбрадській академії є приноровлений в першу чергу до потреб всієї української території. Нпр. наука лісоводства не лише обіймає лісові терени Великої України, але в рівній мірі Полісся і Карпат (по обох боках). Те саме торкається всіх инших дисциплін.

Про инші прикмети згадував уже проф. Галущинський у своїм „Листі з Чехії". Тому я тільки коротенько доповню ще деякі дані про студентство. В останньому науковому році Українська Господарська Академія в Подєбрадах мала 535 студентів. По національности було: Українців — 520, Білорусинів — 8, Чехів — 1, Жидів — 1, Черкесів — 1, Болгарів — 1, Донців — 1 і Москалів — 2; по державній приналежности: української державної приналежности — 489, кубанської — 35, білоруської — 8, чехословацької — 2, донської — 1. По факультетам і їх відділам ділилося студентство так: гідротехніка — 98, технольогія — 55, агрономія — 107, лісоводство — 84, економія — 121, кооперація — 49, статистика — 18. Щодо віку то до 25 років було 58 студентів, від 25—30 років — 311 студентів, понад 30 років — 166 студентів (найстарший студент має 47 літ). Крім того годиться ще додати, що студентів було 482, студенток — 53.

Як бачимо, найбільше студентів є у віці 25—30 літ, потім ідуть студенти понад 30 літ, а молодняку (до 25 років) найменше (всього 58). Отже є це елемент уже зовсім зрілий, життєво досвідний, елемент, що з великої боротьби не лише виніс життя (хоч підірване), але й віру в життя. Як ще недавно перед кількома роками теперішні подєбрадські студенти зі зброєю в руках змагали до того, щоби українському народові завоювати кращу долю, так тепер бажають вони здобути її знанням, наукою і працею. І тому то їхнє серйозне відношення до науки, гармонійна співпраця з прелєгентами, дбайливість про свою високу школу, теж в значній мірі причиняються до успіхів і зросту академії. Студентський елемент подєбрадської академії є менш-більш світоглядово однородний, тісно звязаний з українським ґрунтом. На це впливає також та обставина, що академія, осаджена в невеличкому містечку, є вже тим самим в деякій мірі забезпечена від розкладових впливів великого міста (Праги).

Академія (головні викладові салі, лябораторії, кабінети) міститься в замку відомого чеського борця Юрія з Подєбраду. Перед замком знімається памятник чеського героя, схожий до памятника Богдана Хмельницького в Київі.

Широким подвірям входиться в темні коридори замку. На кожному кроці стрічається молодих людей, студентів. Не зважаючи на ферії, значна частина з них (ті, що не вспіли виїхати на вакаційну практику) сидить в кабінетах і працює. А зі замку розкривається прегарний вид на Лабу і широку подєбрадську рівнину.

Дивно якось. Колись тут дзвеніли мечі, проходжувалися вояки у важкій зброї, колись тут кували долю чеського народу, колись тут Юрій з Подєбраду скликав чеських борців на воєнну раду. А нині? Як різко й основно змінилася картина! Нині українські культурні діячі скликають тут поранену у війні (фізично чи психічно) молодь, щоби її дати зброю знання, науки, щоби її насталити до боротьби за краще майбутнє нації, боротьби мирної, але не менше важної і у наслідках успішної, як боротьба збройна.

Ф. Федорці